

je začel s tem, da je stvoril čvetero pervin (elementov): zemljo, vodo, oginj in zrak. Poslednjič je stvoril človeka. Iz zemlje je prišel na dan na besedo Stvarnika.

„On je spoznal Stvarnika svojega in ga je molil. Da pa mož sam ne ostane, mu je dal Bog ženo. Pervemu možu je bilo ime Puru, prvi ženi Parkati.“

Ravno tako popisujejo Menutove postave stvaritev sveta. „Vesoljni svet je bival lev prvi še ne razsnovani božji misli, kakor skrit v tamoti, nerazumljiv, nezapopadljiv, nedoločljiv po pameti, nezakrit po razodetju, kakor vès vtopljen v spanje. Še le edina prvotna moč, sama nezapopadljiva, da svet spoznati, s peterimi pervinami in družimi snovami navore, in se je prikazala v nepomanjšanem veličanstvu, ter je razvila misel svojo, pregnavši tamoto. On, kterega le duh zapopade, čigar bitje je skrito vunanjim občutkom človeškim, ki ne obstoji iz vidljivih delov, ki je od vekomaj, — On, duša vsega bitja, kterega nobeno bitje zapopasti ne more, se je prikazal osebno.“ (Gesetze Memus. 5. 6. 7.)

Kako lepo je stari Indianec mislil od Boga in stvarjenja sveta! Sramujte se vsi materialisti, kteri terdite, da je vse le iz slučaja nastalo!

Brama, Višnu, Živa so tedaj bila samo razodenja nar višjega bitja, ktero se je Bram velelo. Zato se ima Bram, ime nar višjega bitja, dobro razločevati od Brama-ta. V to edinost Boga so tudi severni Slaveni verovali *).

Brama, Višnu in Živa so storili indijsko trojico, imenovano Trimurti. „Po določnem indiskem nauku so bili Brama, Višnu in Živa eno, razodetja edinega, naj višjega, večnega prvotnega duha, in to misel so v podobovalivnem truplu s tremi glavami, so izgovarjali s sveto slovkou Oum ali Aum in slikovali s krogom v trivoglíni“ — tako piše Pierer v bukvh: »Universal Lex. II.«, pod člankom: »Bram«, »Brem«. Takošnih krogov v trivoglu najdemo več na rimsko-slovenskih kamnih. (Glej: »Kärnth. Römer-Monumente in Abbildungen von Jabornegg in Christalnigg. I. Heft, V. Tafel, Nr. 2.)

Kadar pa so Indianci ime svoje trojice pisati hotli, so napravili te tri čerke: IAV. O tem imenu govori učeni dr. Sepp (Leben Christi III. 473.): »Ime Jau, kot sestavljena beseda iz indijskega Jah, Ap, Vah znamenja trojno nebo, namreč: Jah pomeni luč in oginj (primeri slovensko jas — jasno), okrajno Živata, čigar znamenje (simbol) je Δ , plameči ogenj, — Ap, voda z znamenjem Višnuta ∇ , in Vah, zrak, ventus, spiritus *). okrajna Brama-ta, ki se z zedinjenima trivoglama \triangle kot splošni zapopadek božje trojice zaznamuje v \triangle kabalističnem pečatu, ki se pogostoma v judovskih cerkvah (sinagogah) najde“. Zato najdemo na Koroškem kamnu napis IAVBRAMA (Eichhorn Beiträge II. 67.) (Dalje sledi).

Gesprochene. Saj je Bog govoril in bilo je stvarjeno. Po veri Indiancev je stvarjenje emanacija, iztekanje — izrekanje iz ust božjih.

*) Prokop (pri: Stritter II. stran 28.) o tem očitno pové: »Slaveni et Antae unum Deum dominum hujus universitatis solum agnoscunt« in Helmold (l. c. 83.): »Slavi inter multifaria Deorum numina, quibus arva, sylvas, tristitias atque voluptates attribunt non diffidentur unum Deum in coelis caeteris imperitantem«.

*) V indijskih bukvh se veli Brama večkrat Attimabah, to je, dobri duh. Na rimsko-slovenskih kamnih pa najdemo pogosto imena Veldumin (Ankershofen IV. 510.) Dumnianus, Veldumnianus. Brez dvombe to ni druga kakor Belidum, Beladuma. Besedo duma še poznajo Rusi. Korenika te besede je donóti. spirare (Joan. 20. 22.), tedaj duma, spiritus (Glej: Miklosich Rad. Ling. slav. vet. dialect. str. 26.)

Slovanski popotnik.

* Slavni gosp. profesor Kurelac v Reki je dal v Terstu v natis krasen govor „o preporodu knjige slovinske na jugu“ o priliki dokončanja šolskega leta. Velja 6 kr.

* Bogoslovci rusinskega semeniša v Galiciji so ravno dali v Lavovu lepo knjigo na svitlo pod naslovom: „Wesna — sbornyk rozlycznych soczyneniy stychom i prozoju“. Ta knjiga je že 3. delo za materinski jezik lepo vnetih bogoslovcov, kterega dohodki so blagemu namenu posvečeni. Slovtveni list „Dunajskega časnika“ imenuje „Wesno (spomlad) krasno skoz in skoz in hvali pridnost mladih mož, ki jo izdajajo in po spolnjenih dolžnostih svojega poklica se tudi trudijo za slovtvo domače. Pervi del obstoji iz 19 izvirnih sestavkov; vsaka verstica glasno priča, kako draga je Rusinu njegova domovina in národnost, kako sveta mu je vera in postava. Zgodovinski spisi se verstijo s seljanskimi in različnimi družimi; dodan je kratek popis rusinskega slovtva. Drugi del zapopade 9 sestavkov, med temi je mnogo prestav iz izvrstnih pisateljev domačih in ptujih.

* „Slovenska kvetna“ ali popis vsih na Slovaškem rastečih in mnogih drugih rastlin je ravno v Ščavnici na svitlo prišla. Spisal jo je gosp. Lorbeer. Cena ji je 3 fl. „Slovenske noviny“ jo posebno hvalijo.

* Česka matica je imela konec 1852. leta 75.682 fl. čistega premoženja.

* Gosp. Hurban na Slovaškem je izdal almanach „Nitra“, ki zapopade mnogo prav zanimivih reči.

* Praška umetnika Guido in Jožef Manes bosta začela izdajati „zbirko slovanskih noš“. Hvale vredno početje!

* Prestavitelj Shakespearove tragödie „Romeo in Julie“ v česko, prestavlja zdaj Shakespearovo dramo „Riharda III.“

* Gospod Tomiček je prestavil Kolarovo nemško pisanje o „vzajemnosti slovanskej“.

* „Zgodovina Prage“ od gosp. Tomka bo začela skoraj v zvezkih v Pragi na svitlo izhajati.

* V Pragi se govori, da bo ob novem letu začel gosp. Zap arheologiško-topografiški časopis s pomočjo matice izdajati. Izhajal bo v zvezkih čveterletnih.

* V tiskarnici sinov Bogomila Haase se tiska glagolitiška knjiga pod naslovom: „Božstvennaje služba (božja služba) od gospoda Hanka, in Čelakovskega „Vseslovanska primerjajoča slovnica“ bo ravno zdaj gotova.

* „Prazske noviny“ naznanujejo, da se v Pragi tiska slovanska slovnica, ktero je nek knjigokupec iz Celovca v natis poslal. (Je menda gosp. Janežičeva?)

* Ravno je prišla na svitlo Čelakovskega „Literatura prislovnitva slovanskega in nemškega“. K tisku jo je pripravil gosp. dr. Jan Hanuš.

* Ravno je na svitlo prišel spis: „Kralodvorsky rukopis“. Dodatek k česki slovtveni zgodovini — od g. Nebeskega.

* Serbski dramatiški pisatelj gosp. Popović je odstopil narodnemu serbskemu gledišču več dramatičnih iger. Glediščini odbor v Beligradu je sklenul, jih igrati dati. Naj prva igra se bo igrala „Lahon“, potem „Belgrad“, prva je žaloigra iz zgodovine bugarske, druga veselo igra, ki predstavlja Beligrad, kakor je nekdanj bil in kakoršen je zdaj.

* V Pragi je umerl Branko Radičević, poslušavec lekarstva, kterega je knez Obrenović podperal. On je bil verl pesnik, ki je že dva zvezka prav izvrstnih pesem izdal; slovtvo je z njim mnogo zgubilo.